

't groene waasland verschijnt rond 15 januari,
15 maart, 15 mei, 15 september en 15 november.

België-Belgique
P.B.
9100 SINT-NIKLAAS 1
3/5052

't groene waasland

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift., 24° jaargang - nr 2; 15 maart 2004 - nr 134
v.u. Willy Van Overloop, Eikenlaan 13, 9111 Belsele Afgiftekantoor : 9100 Sint-Niklaas 1

N a t u u r e n m i l i e u

i n h e t w a a s l a n d

Hoofredactie	Dirk Hylebos - Fortenstraat 99 9250 Waasmunster - 052/46 30 51
Boekhouding	Maarten Geeraerts - buitenstraat 68 9170 Sint-Gillis tel 03/234 08 13 rek. nr. 000-1709871-52
Vormgeving en coördinatie	🍏 Maria Van de Vyver & Gilbert Cant 03/775 1931 🍏
e-mail	: groene.waasland@pandora.be
Abonnement	4 EURO Oplage 1200 exemplaren
't groene waasland verschijnt rond 15 januari, 15 maart, 15 mei, 15 september en 15 november. Bijlagen worden onafhankelijk van de redactie gepubliceerd	

Wie wenst een abonnement te nemen op dit tweemaandelijks tijdschrift 't groene waasland kan dit

* door **4 EURO** over te schrijven naar 't groene waasland op het nummer **000-1709871-52** met vermelding, abonnement 't groene waasland en is dan tevens lid van de regionale vzw ABLLO.

*of via een contactadres van één of andere vereniging, dat U vindt op het achterkaft

In dit nummer :

<i>Groenlachen</i>	ABLLO	...5
<i>ABLLO pleit voor bus- en fietstunnel onder spoorlijn59 in de Hoge Bokstraat.</i>	ABLLO	...6
<i>Geen menukaart na de maaltijd!</i>	ABLLO	...9
<i>Arrest van de Raad van State : de buurtweg op het oud vliegveld te Waasmunster moet weer open.</i>	Vzw Durme	10
<i>Buurtweg op oud vliegveld niet open op 1 maart.</i>11
<i>Snoeiëls Panneweel op zaterdag 6 maart 2004.</i>	Velt	12
<i>Kalender. en kalender-info</i>13
<i>Ecologische inrichting van de site rond het waterzuiveringsstation te Zele.</i>	Vzw Durme	22
<i>Documentatiehoek in bezoekerscentrum Molsbroek.</i>23
<i>Natuur en cultuur, twee erfvijanden ?</i>	Ecotest	24
<i>Mees.</i>	Ons Streven	26
<i>Moervaartmeersen.</i>	Tom Neels	27
<i>Dag van de Natuur.</i>	Tom Neels	27
<i>Hazelaar.</i>	Ons Streven	28
<i>Bustocht naar Zeeland.</i>	Natuurpunt Zuid-Waasland	29
<i>Verken de natuurrugzakjes.</i>	VzwDurme	31

Artikels overnemen ?? Geen probleem !! Graag bronvermelding.

ADRESWIJZIGINGEN MEEDELEN AAN DE VERANTWOORDELIJKE van uw milieuvereniging A.U.B.(ZIE ACHTERKAFT)

Aan onze lezers.

Wie herinnert zich niet de mars op Gent, een week voor de federale verkiezingen van vorig jaar? De afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) was voor het Platform Buitengebied, een verbond van verenigingen van vooral jagers, landbouwers en vissers, de aanleiding om op te roepen voor deze politieke manifestatie. Met veel eigen volk en een schare politici om op de kar te springen. Het werd meteen ook een antinatuur manifestatie.

De milieubeweging reageerde met verrassing en verbazing op de standpunten van zij die het platteland meenden te verdedigen. Het platteland heeft inderdaad nood aan verschillende functies, het platteland is er niet alleen voor de natuur. Maar natuur is wel de functie die de voorbije tientallen jaren het meest in de verdrukking heeft gezeten. Vlaanderen behoort tot de drukst bewoonde delen van de wereld. Dat heeft niet alleen voor veel minder natuur gezorgd, het heeft de resterende hopeloos versnipperd. De milieubeweging begreep dan ook niet waarom dat Vlaams Ecologisch Netwerk een bedreiging zou vormen voor de andere gebruikers van de open ruimte in Vlaanderen...

20.000 antibetogers op een betoging in Gent was niet weinig. Maar je moet tegelijk ook eens stilstaan bij de positieve manifestaties.

Natuurverenigingen brengen elke maand meer mensen bijeen op geleide wandelingen, vrijwilligerswerk en educatieve activiteiten. Alleen zijn dit minder zichtbare uitingen van engagement. Ze halen daarom zelden het grote nieuws en zijn - zeker in een verkiezingsperiode - niet interessant voor politici die het moeten hebben van goedkoop sentiment en zorgvuldig gecultiveerde leugens.

Daarom willen de milieuverenigingen op zondag 25 april, tijdens de Dag van de Aarde, een krachtig signaal geven door voor het eerst een grote gemeenschappelijke milieuhappening te organiseren. Iedereen moet ook in de eigen buurt kunnen beschikken over springlevende natuur en mooie landschappen. Ook in de rest van de wereld moeten we een bijdrage leveren tot het behoud van de biodiversiteit.

Kom daarom ook naar de natuur- en milieuhappening Dag van de Aarde 2004 en laat je stem horen voor een kleurrijk Vlaanderen. Maak tamtam voor een beter milieu!

De dag heeft plaats in De Nekker te Mechelen.

Teken en verspreid de petitie voor een kleurrijk Vlaanderen.

Surf naar www.dagvandeearde.be of vraag de petitie op 02 282 17 46.

Meer informatie in dit nummer of op de boven vermelde website.

Alle teksten voor het volgend nummer moeten binnen zijn vòòr 16 april 2004 op het Email-adres : groene.waasland@pandora.be of schriftelijk bij Gilbert Cant, Perstraat 88, 9120 Haasdonk

REDACTIE : Lillianne Verbeke (foto's), Guy Herrijgers, Tonny Temmerman, Mark De Meireleir, Katy Beke, Jef Verspecht, Kris Neirinck, Romain Van Puyvelde, Dirk Hylebos, Gilbert Cant (foto's).

Sint-niklaas

*Tassijnslaan in de winter :
idyllisch of toch niet ?*

Beveren

Opgeruimd staat netjes.

Meer opvallen kon niet.

Op dezelfde dag, in dezelfde straat, maar op verschillende grondgebied.
Boven Sint-Niklaas, onder Beveren.

Mensen spreken erover, op straat, in 't café, op 't werk, ...overal.
Onder netjes geruimd. Maar toch is er een keerzijde. Sneeuwruimen gaat gepaard met zout strooien en dat is niet zo goed voor het milieu.

Boven is dus milieuvriendelijker. Dat wel, maar de veiligheid telt ook.

En toch kan veiligheid samengaan met aandacht voor het milieu :

Beste overheid, leg in zo'n situatie, en zeker in bosgebied, in plaats van 2 aparte fietspaden aan beide zijden van de weg, 1 zeer breed dubbelrichtingsfietspad, (men noemt dat dan een fietsweg).

Dan moet er maar één zijde worden geruimd.

ABLLOvzw heeft dit in 1999 en 2001 reeds voorgesteld aan beide gemeentebesturen. Sint-Niklaas wilde niet : Geen dubbelrichtingsfietspaden meer! De verkeersverantwoordelijken hebben namelijk in "Vlaamse verkeersscholen" geleerd dat dubbelrichtingsfietspaden in Nederland wel veilig kunnen zijn maar in Vlaanderen niet !?!?

Maar ABLLO wil geen (te) smalle dubbelrichtingsfietspaden, maar echte fietswegen, "fietslanen". En dat is wel veilig. En dan is het niet nodig om 2 maal bossen te verminen, om 2 maal verlichting te moeten plaatsen (lichtvervuiling!) en te laten branden,

om 2 maal onderhoud te verrichten, om 2 maal zout te moeten strooien en sneeuwruimen.

Maar ja , in Sint-Niklaas moet er geen sneeuw worden geruimd.

Uit veiligheidsoverwegingen ook op "schoo"l geleerd ??

ABLLOvzw

Madeliefje

Als op een Alpenweide
net onder de sneeuw vandaan
bespikkeld en bespat in
groen met verfstippen van wit.

Te laag om wind te vangen
anders dan de hoge bomen
te klein om op te vallen
gehecht aan gras en aarde.

De witte linten van je
stralenkleed verblinden me;
de gele warmte is de zon,
verzameld in je gouden hart.

Je stelt me op de proef
je leest mij de bescheidenheid;
je even of oneven getal
verraadt me of ze van me houdt.

Heel het jaar door sta je te
bloeien en giet je me de
huid vol met verlangen naar
je schitterende eenvoud.

Jos De Rudder

ABLLO pleit voor bus- en fiets-tunnel onder spoorlijn 59 in de Hoge Bokstraat

Duiding bij verlenging Westring Sint-Niklaas

Volgend jaar wordt de Westring R42 van Sint-Niklaas verlengd vanaf de Tuinlaan tot aan de Hoge Bokstraat. Dit is tegelijk een aanzet voor een verdere verlenging richting Sint-Pauwels. Onder het mom van centrum sparen, mijden, ontlasten en opwaarderen enerzijds en het stedelijk gebied structureren, afbakenen, omzeilen en bereikbaar houden anderzijds dreigt de verlenging van de Westring R42 niet meer dan het zoveelste banale autoverhaal te worden, waarbij de open ruimte verder wordt aangesneden, verprutst, vervuild, verminkt en verbanaliseerd. Daarom is enige duiding op zijn plaats bij de verlenging van de Westring van Sint-Niklaas.

Fiets en voetganger

De spooroverweg van de Hoge Bokstraat zou vervangen worden door een fiets- en voetgangerstunnel. ABLLOvzw wil deze tunnel echter ook voor de lijnbussen toegankelijk maken. Aan de zuidzijde van die tunnel kan dan een heus 'klaverblad' van fietssnelwegen ontstaan. Enkele ontwerpprincipes moeten dan wel strikt toegepast worden :

De tunnel dient gebruikt te worden door fietsers en voetgangers en de lijnbus. Zo mogen hellingen voor fietsers niet steiler zijn dan 5%. Er moet gelet worden op doorkijkmogelijkheden, geen dode hoeken, afdoende verlichting (voor veiligheid) en voldoende vrije hoogte voor de bus.

duurzaam vervoer

Trein

De NMBS lijkt geen vragende partij om de overweg aan de Moortelhoekstraat op te heffen. Door ook deze op te heffen is meer winst te boeken met de verlenging van de ring:

- Zonder overwegen ondervindt de treindienst minder storingen, zoals technische storingen na onweer (met problemen met de beveiliging); en zoals ongevallen of zelfdoding door toch nog over te steken bij rood;
- De spoorlijn is onderdeel van de IJzeren Rijn richting westen, ze wordt aangesloten op het Deurganckdok waardoor meer goederentreinen gaan langs komen. Ze zal tevens meer IC-IR-verkeer verwerken. Zo'n spoorlijn met overwegen is als een autosnelweg met overwegen : niet toekomstgericht.

Bus

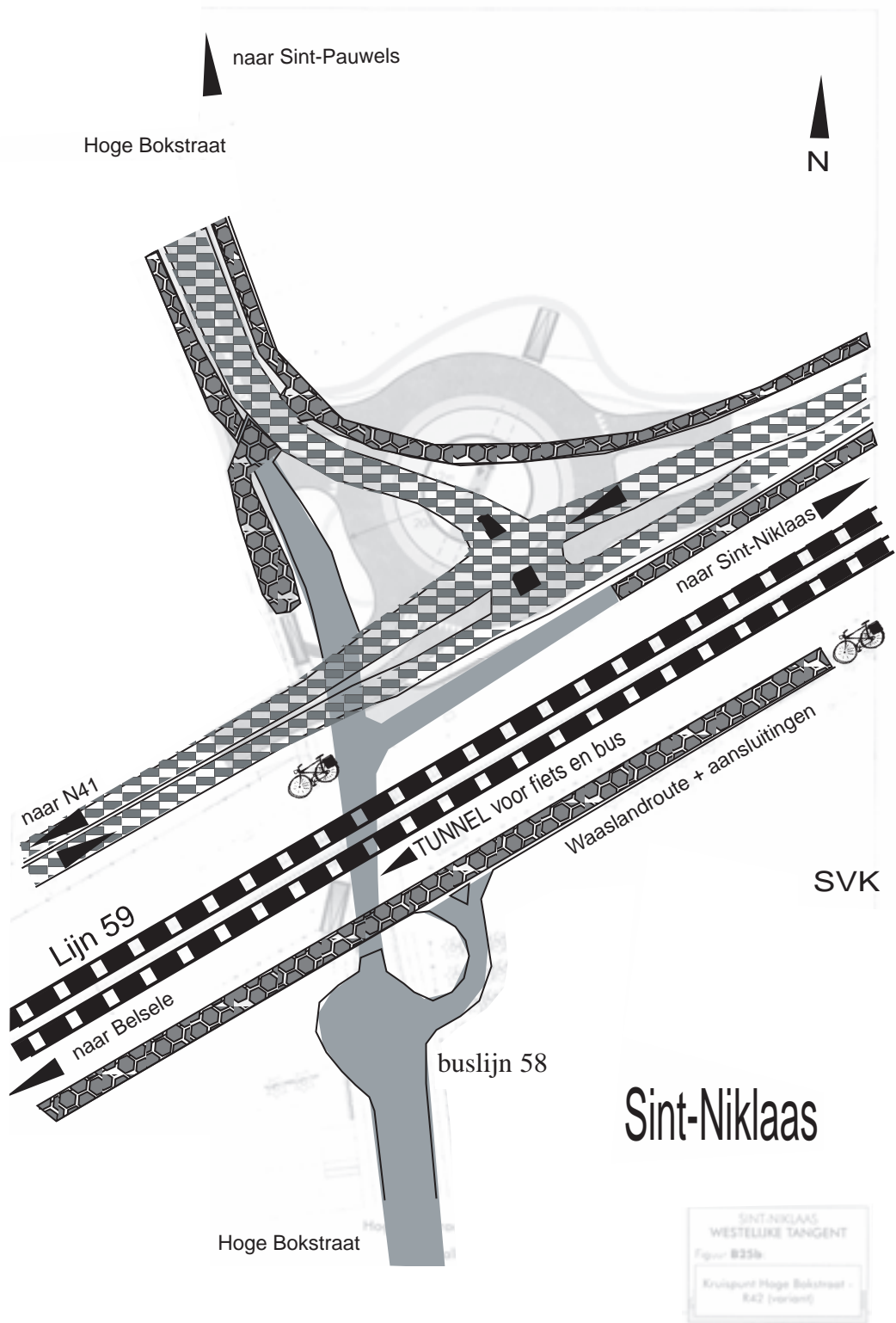
In het huidige ontwerp wordt de stadslijnbus door de Hoge Bokstraat doorgesnipt. Het paradepaardje van de Sint-Niklase coalitiepartners wordt hierdoor verminkt:

- Doordat de stadslijnen allemaal aan mekaar verknoopt zijn, dreigt het hele stadsnet aan kwaliteit in te boeten. De busjes moeten twee minuten gaan omrijden via de Westring, waardoor ze broodnodige reservetijd verliezen en vertraginggevoelig worden.
- Dat omrijden kost ook aanzienlijk veel in het exploitatiebudget van De Lijn. Elk jaar opnieuw zou die omweg om en bij de 50.000 Euro kosten. Geld dat beter in een iets ruimere fietstunnel kan geïnvesteerd worden, zodat de bus zijn traject kan behouden samen met de fiets en de voetganger.

Lokaal verkeer.

Er is een voorontwerp van veel te grote en zelfs overbodige rotondes gemaakt. De Westring moet kansen aangrijpen om op lokaal vlak meer waarde te scheppen:

- Een rotonde voor de toekomstige verlenging richting Sint-Pauwels is op zijn plaats half-

weg tussen Hoge Bokstraat en Moortelhoekstraat. Deze laatste kan erop aansluiten in plaats van de overweg te behouden.

- Voor uitzonderlijk vervoer kan een doorsteek gemaakt worden door het hart van de rotonde, zoals op de ring van Willebroek. Zodoende kan de rotonde met amper 32m diameter volstaan in plaats van het veel grotere ontwerp.

- Fietsers vanuit Moortelhoek moeten over de nieuwe brug kunnen rijden om de Waaslandroute te kunnen bereiken of om richting N70 de Westring te volgen en omgekeerd. Richting noorden is geen fietspad nodig naast de Westring, vermits de Hoge Bokstraat als fietsverbinding volstaat.

- De fietsweg over de brug moet in een zelfdragende trogbrug of iets dergelijks voorzien worden, zodat fietsers bijna 2 m minder moeten klimmen om over het spoor te kunnen rijden.

- Aan de Hoge Bokstraat is geen rotonde nodig. Die straat moet doorgroeien tot een riante woonstraat met een eenvoudige aansluiting op de R42 zoals de Lage Bokstraat dat vandaag ook doet.

- De Waaslandroute moet haar recht tracé behouden.

- Een verdere afboording met struiken en struwelen van de spoorbaan verhoogt de natuurwaarde en ondersteunt meer veiligheid op de spoorbaan, in het bijzonder tegen zelfdoding.

- De oversteekbaarheid van de N41 op maai-veldniveau moet ondersteund worden voor fietsers, wandelaars en landbouwexploitatie t.h.v. de Arkestraat en Omloopdreef. Dit kan gelet op het karakter van de weg met 2x1rijbaan en middenberm en max. 70km/h.

ABLLOVZW

duurzaam vervoer

Antwoord van burgemeester Freddy Willockx op het vorige 't groene waasland

"Als trouwe lezer van 't Groene Waasland heb ik uiteraard de verkeersdienst geïnterpelleerd over de aangeklaagde lacunes die u aanstipt ter hoogte van het kruispunt Singel – Vijfstraten en ter hoogte van de Kleine Laan.

Naar aanleiding van de herinrichting van de stationsomgeving werd het kruispunt Singel/Vijfstraten volledig heraangelegd. Bij het openstellen van het kruispunt hebben we echter vastgesteld dat fietsers problemen ondervinden om dit kruispunt op een reglementaire manier over te steken. (zie foto onderaan)

Daarom heeft het stadsbestuur begin augustus 2003, volgende aanpassingen van de verkeerslichten aangevraagd aan het Vlaams Gewest :

1. een fietslicht en een drukknop voor fietsers te voorzien om een veilige fietsoversteek mogelijk te maken, aangezien deze een essentiële schakel ormt in de verbinding van de stedelijke fietsroutes. Fietsers komende van het dubbelrichtingsfietspad langs de spoorweg vanuit de richting Raapstraat zijn momenteel in de onmogelijkheid om het kruispunt veilig over te steken om zo via het dubbelrichtingsfietspad richting centrum of station te rijden, aangezien er geen fietslicht en drukknop voor fietsers aanwezig is.

2. Tevens hebben wij gevraagd de fietsers komende vanuit Vijfstraten (kant Nieuwkerken) een 3-tal seconden vroeger groen te geven dan de voertuigen die rechts afslaan richting rotonde. Ook werd gevraagd om de drukknop voor de fietsers dichterbij het fietspad te plaatsen.

Op deze vragen hebben wij gunstig advies

gekregen. Deze werken zullen uitgevoerd worden ten laatste begin maart 2004.

Wat uw vraag betreft over het traject Stationsstraat/Prins Albertstraat moet ik er u op wijzen dat u als fietser via de Kleine Laan een dubbelrichtingsfietspad ter beschikking hebt tot aan de Broodstraat. Dit is een voorlopige situatie. Dit fietspad zal volgend jaar doorgetrokken worden tot aan het kruispunt Hofstraat/Driekoningen (nu dient u nog een ommetje te maken via de Casinostraat). Uiteraard is de situatie in de Kleine Laan nog niet afgewerkt. De toplaag moet nog aangebracht worden in rode asfalt zodat het fietspad beter zal opvallen.

Wat uw suggesties aan de NMBS betreft heb ik deze reeds besproken met de districtsverantwoordelijke Mevrouw Christine Van Ryckeghem. Zij zit met budgettaire problemen, maar ze zal proberen toch nog geld los te krijgen op korte termijn om niet alleen het uitzicht van ons station te verbeteren, maar ook het comfort van de reizigers.

In elk geval veel geluk met de werking van ABLLOvzw "

Geen menukaart na de maaltijd !

Beveren wil fietspaden aanleggen in de Bankstraat te Haasdonk. Wie kan daar nu tegen zijn !!

Maar die zijn te smal en er is quasi geen afscheiding tussen de rijweg en de fietspaden.

Tussen 9 januari en 9 februari 2004 was er een openbaar onderzoek. Mensen konden dan bezwaar indienen. Onder andere ABLLOvzw en de Fietzersbond hebben dat gedaan. Wat blijkt nu :

Tot onze verbazing lezen wij dat in het staatsblad van 21 november 2003 de fietspaden langs de Bankstraat (Haasdonk) reeds zijn aanbesteed. Openen van de offerten gebeurde op 17 december 2003 !!

De aannemer was reeds aangeduid en het werk toegekend, vooraleer mensen de mogelijkheid hadden hun mening te geven en vooraleer de definitieve bouwvergunning is toegekend.

Men laat dus blijkbaar bezwaar indienen tegen een quasi voldongen feit..

ABLLOvzw protesteert hiertegen met klem. De burger is voor schut gezet. Zo kan de anti-politiek enkel toenemen.

ABLLOvzw vraagt hierover dringend, vooraleer een definitieve beslissing over de bouwvergunning zelf wordt genomen, een gesprek met de Burgemeester en de verantwoordelijke schepen(en) van de gemeente Beveren.

Zeer onlangs is er wel een positief signaal uit Beveren gekomen. Men zal erover waken dat zo'n werkwijze zich in de toekomst niet meer herhaalt.

Wordt vervolgd

ABLLOvzw

Arrest van de Raad van State: de buurtweg op het oud vliegveld te Waasmunster moet weer open.

Er was al heel wat te doen over de afsluiting van het sinds jaar en dag veel gebruikte pad omheen het oud vliegveld te Waasmunster. Officieel heet dit 'de verlegging van buurtweg 14 te Waasmunster'. Vzw Durme heeft meer dan 10 jaar een procedure bij de Raad van State opgevolgd. Het dossier werd voor onze vereniging grondig opgevolgd door Patrick Robbrecht uit Waasmunster en advocaat H. Van Driessche uit Zele. In deze procedure zijn samen met vzw Durme, ons bestuurlid Gerald Meuleman en toenmalig gemeenteraadslid (nu schepen) Eric Van Mele ook naar de Raad van State gestapt. Deze hoogste rechtsinstantie in ons land gaf vzw Durme en de andere verzoekers over ganse lijn gelijk.

De Raad van State heeft op 16 december 2003 de omstreden verlegging van de buurtweg 14 te Waasmunster ongedaan gemaakt. Die weg moest verlegd worden om een groot en ontoegankelijk parkdomein te vormen ten voordele van de N.V. Schoonhoudt, vennootschap van de industrieel Jan De Clerck. Het publiek zou er niet meer door kunnen. Zo was het vanaf 1992. Maar nu is die weg op papier al wettelijk weer open.

De Raad stelde dat het besluit van de gemeenteraad 'eerder een woordenspel is dan een ernstige beoordeling van de bezwaren' (van vzw Durme) en dat de gemeente het 'algemeen belang om van het landschappelijk schoon te kunnen blijven genieten minimaliseert'. Inzake de Bestendige Deputatie stelde de Raad dat

krom recht ?

haar besluit onwettig is wegens gebrek aan belangenafweging. Het ministerieel besluit van de gewezen minister Kelchtermans wordt vernietigd omdat die het onwettig besluit van de Bestendige Deputatie goedgekeurde.

De Raad van State vernietigt ook de bouwvergunning voor de werken vergund op de openbare weg. Het betreft werken voor de aanleg van waterpartijen, tuinmuren en afsluitingen.

In de periode gebeurden er in de periode 1992-1993 nogal wat bedenkelijke zaken om de N.V. Schoonhoudt op zijn wenken te bedienen. Daarin speelde toenmalige burgemeester Strobbe een belangrijke rol. Op basis van de wet op de openbaarheid van bestuur kon vzw Durme briefwisseling inkijken die veel duidelijkheid brengt. Zo liet Strobbe, langs het schepencollege om, de N.V. Schoonhoudt een verklaring ondertekenen dat zij geen schadeclaim van de gemeente zou vorderen indien de Raad van State de wegverlegging zou vernietigen. Die indekking was ook noodzakelijk omdat het toenmalig schepencollege de bouwvergunning voor de waterpartijen verleende zonder dat de gemeentelijke gronden, 3000 m² groot en afkomstig van de verlegde wegbedding, verkocht werden. Die gronden werden zonder meer en zonder enige vergoeding ingelijfd in het domein van de N.V. Schoonhoudt. Die onderhandse overeenkomst toont dus aan dat partijen zich bewust waren van de onregelmatigheden maar dat het dossier hoe dan ook zou goedgekeurd worden.

Ook loopt nog een onderzoek naar valsheid in geschrifte bij het destijds gevoerde openbaar onderzoek. Dit wordt behandeld door het parket te Brussel.

Daarmee komt na 11 jaar een uitspraak. Het is nu wachten op het gemeentebestuur van Waasmunster die haar eigen gronden en haar eigen openbare weg ter beschikking moet stellen

krom recht ?

van het publiek.

De kern van dit verhaal is natuurlijk: zullen de wandelaars en fietsers binnenkort weer kunnen gebruik maken van de landschappelijk aantrekkelijke route over het oud vliegveld ? Daarvoor ligt de bal volledig in de hoek van het huidige gemeentebestuur. Uiteraard volgt de vzw Durme alles van nabij.

vzw Durme

Buurtweg op oud vliegveld niet open op 1 maart.

Minister Dirk Van Mechelen liet aan het gemeentebestuur van Waasmunster weten dat de bestendige deputatie van Oost-Vlaanderen zich opnieuw moet beraden over het dossier Oud Vliegveld. Daardoor kan het schepencollege van Waasmunster de NV Schoonhoudt van Domo-baas Jan De Clerck niet dwingen om de eerder afgesloten buurtweg 14 tegen 1 maart

opnieuw open te stellen voor het publiek. Vzw Durme reageert, na haar gelijk bij de Raad van State, verbolgen. "De minister zet een nieuwe beslissingscarrousel in gang, die de gemeente ontslaat van haar taak om de publieke belangen te behartigen en haar dwingt het arrest van de Raad van State naast zich neer te leggen", stelt Patrick Robberecht van vzw Durme.

Burgemeester Rik Daelman reageert verbaasd : "De Raad van State heeft enkel het goedkeuringsbesluit van de toenmalige minister vernietigd, maar zegt niet dat de poorten open moeten. De vergunningsbeslissing ligt dus opnieuw in het kamp van de bestendige deputatie. Als gemeente hebben we druk op de ketel gezet door 1 maart voorop te stellen. Ik mag echter alleen maar ambtshalve optreden bij hoogdringendheid. In een dossier dat al jaren aansleept, kan daarvan geen sprake zijn."

Eind maart beslist de deputatie.

wordt zeker vervolgd...

Snoei es Panneweel , zater - dag 6 maart 2004

Appelen en peren

De ideale snoeiperiode is februari – maart. Bij voorkeur elk jaar snoeien – ook hoogstam – , zodat de snoei elk jaar beperkt kan blijven. Te forse snoei leidt tot wildgroei van takken en waterloten, die opnieuw verwijderd moeten worden. Als jaarlijks wordt gesnoeid, moeten er ook zelden grote takken verwijderd worden; als dat toch moet gebeuren, gebruik je bij voorkeur een wondafdekmiddel.

De snoei van volgroeide halfstam- en hoogstambomen, kan zich beperken tot het uitdunnen van slecht geplaatste en overtollige takken; het inkorten van takken hoeft hier niet. Takken inkorten gebeurt wel bij laagstam bomen, die klein moeten blijven en weinig plaats hebben om te groeien: de vruchtvorming gebeurt er ook dicht bij de stam. Bij halfstam en hoogstam moet de groeiwijze van de boom gerespecteerd worden, en hoeven slechts de slecht geplaatste takken verwijderd te worden, zodat er licht en lucht in de boom kan. Kleine takjes mogen blijven, want zij leveren de vruchten! Zorg ook voor het bewaren van het evenwicht van de boom en snoei geen kale plekken. Er mag wel wat hout in de boom blijven! Veel snoeien stimuleert de groei (te) sterk, zodat je het jaar erop weer veel moet snoeien...

Halfstam- en hoogstambomen die pas geplant zijn, mogen tijdens de eerste jaren wel ingekort worden (bij voorkeur op een naar buiten gericht oog), om de vorming van voldoende gesteltakken te bevorderen. Nadien is dit niet meer nodig.

Noten

Noten zo weinig mogelijk snoeien en als ze toch

ecologisch leven

gesnoeid moeten worden, dit uitsluitend doen in de periode november – december.

Pruimen

Er moet gesnoeid worden bij dalende sapstroom – van juli tot augustus – om loodglans te vermijden. Bomen aangetast door loodglans, zijn verloren.

PS: het vroege voorjaar is de gevaarlijkste periode!

Krieken

Krieken dragen uitsluitend vruchten op jonge twijgen, zodat er via de snoei gezorgd moet worden voor verjonging, om zoveel mogelijk jong hout te behouden en te verkrijgen. Voor verjonging moeten overbodige gesteltakken verwijderd worden, op plaatsen waar er zich spontaan nieuwe vormen. Zoals bij pruimen moet gesnoeid worden bij dalende sapstroom – van juli tot augustus – om loodglans te vermijden.

Kersen

Kersen moeten helemaal niet gesnoeid worden, omdat deze – in tegenstelling tot krieken – vruchten dragen op de ganze tak, ook op de oudere dikkere gedeelten. Kersen dragen over de gehele lengte van de tak, terwijl krieken uitsluitend dragen op het uiteinde van de takken.

Ziektebestrijding

Kankerplekken moeten weggesneden worden en de aangetaste takken verwijderd. De stam instrijken met gebluste kalk is goed tegen ongedierte en vorstschade (omdat de witte kleur vermijdt dat de stam te veel opwarmt door de voorjaarszon).

Velt, Frederik Van Hove

k a l e n d e r

Zie ook de webstek : www.abllo.be klik dan op **kalender**
en neem dan **prikbord waasland**

C.V.N. wandelingen : De deelname is gratis. Iedereen is van harte welkom.

De wandelingen duren tussen de 2 en 3 uur.

*L = Laarzen gewenst, zeker bij vochtig weer. * = Geschikt voor wagentjes.*

ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!

Zaterdag 27 maart

Ons Streven **Aanplanting geboortebos 2003.**

Voor elke boreling van Tielrode van 2003 wordt een knotte aangeplant op het Provinciaal Domein Roomacker.

Samenkomst : Roomacker via ingang Hofstraat Tielrode (Temse) 14u00.

JNM DURME **Vogels bekijken**

(piep- ini en grote) Zie je ze ook wel eens vliegen, ... de vogels boven je hoofd ? Je weet soms niet goed welke vogel het is ? Wel vanmiddag gaan we daar een stukje aan werken. We gaan op zoek naar watervogels in het Molsbroek.

Afspraak : 14u tot 17u, Bezoekerscentrum Molsbroek.

Meebrengen : warme kleren, verrekijker, vogelgids, ... Contactpersoon : Joost Hylenbroeck (052/44 69 57)

Vzw Durme **Academische zitting 35 jaar vzw Durme.**

In Kasteel Blauwendael te Waasmunster. Uitnodiging aan alle actieve medewerkers volgt.

Zondag 28 maart

CVN **Etbos Moerbeke-Waas** 14u30 Café Etbos, Moerbeke-Waas. L

Parkenwandeling 14u00 Kerk centrum Waasmunster. *

Schauselbroek 14u30, Steenbakkerij, Warandestraat, Steendorp. L

Stropers, St.-Gillis-Waas 14u00 Kerkje van 't Kalf St.-Gillis-Waas. L

Zaterdag 3 april

Natuurpunt Zuid-Waasland **Werkdag in de Daknamse meersen**

Afspraak om 13u30 aan de kerk van Daknam.

CVN + Ons Streven **Tielrode Veer** 14u15, Durmeveer St.Jozefstraat Tielrode (Temse) L

Zondag 4 april

Natuurpunt Waasland Noord **Natuurwandeling Barbierbeek en Scheldepolders te Bazel.**

Samenkomen aan het politiekantoor te Beveren om 13u45 en aan de Kerk te Bazel om 14 uur.

CVN **Steengelaag-Oud Vliegveld** 14u00 Roosenbergabdij Waasmunster. L

Molsbroek Lokeren 14u30 Bezoekerscentrum Lokeren. *

St.-Annabos 10u00 Hoek Esmoreitlaan, A. Vermeylenlaan. L.O. *

CVN+ vzw Durme **Appels** 14u30Veer te Appels. Info F. Van Havermaet (052/47 18 93)

Hortus ter Saksen **Wandeling Daverdiss-Carlsbourg**
 Met 26,4 km het langste traject van de Transardense Route, sluit aan op de wandeling van september 2003. Afspraak : 9u00 kerk Daverdisse (via E411 afrit 24. Transinne, Redu, Daverdisse)
 Inschrijven bij Freddy (0475/92 34 84)

Donderdag 8 april

Wase Imkersbond **Zwermen.** Voor- en nadelen. GVR-Kring 20 uur.

Vrijdag 16 april

Vzw Durme **Natuurstudie-avond rond Loopkevers in onze regio.**
 Er zal kennis worden gemaakt met deze boekende insectengroep onder begeleiding van deskundige terzake Rudy Goossens. Deze avond staat er een diavoorstelling op het programma met een bespreking van de verschillende soorten.
 Deelname is gratis. Aanvaang om 20uur in het B.C. Molsbroek. Meer info : F. Van Havermaet (052/47 18 93) of B.C. Molsbroek (09/348 30 20)

Vrijdag 16 en zaterdag 17 april

Vzw Durme **Natuurstudie-avond rond Loopkevers van onze regio.**
 Op vrijdag 16 en zaterdag 17 april 2004 organiseert vzw Durme telkens 's avonds natuurstudie-sessies omtrent de loopkevers van onze regio. Meer bepaald zal er worden kennis gemaakt met deze boeiende insectengroep onder begeleiding van deskundige terzake Rudy Goossens.
 Op vrijdagavond staat een diavoorstelling op het programma met een bespreking van de verschillende soorten. Op zaterdagavond vindt een determinatiesessie plaats, waarbij de mogelijkheid bestaat om, onder deskundige begeleiding en met gebruik van het nodige materiaal, zelf loopkevers van bij ons te bekijken en/of te determineren. Deelname is gratis. Aanvang voor beide avonden om 20u in het B.C. Molsbroek. Tot dan!
 Meer info: F. Van Havermaet (052.47.18.93) of B.C. Molsbroek (09.348.30).

Vrijdag 16 april t.e.m. zondag 18 april

Natuurpunt Zuid-Waasland **Natuurweekend Veluwe (NL)**
 Bedoeld voor de eerder ervaren natuurliefhebber. Vervoer via carpooling. Maximaal 25 deelnemers. Prijs 120 Euro voor niet-leden, 110 Euro voor leden. We verblijven in het vakantiepark 'Het Liederholt' in Beekbergen. Lakens en handdoeken zijn aanwezig, alle maaltijden worden daar genuttigd, alleen het drankverbruik is niet inbegrepen.
 Inschrijven door eerst te bellen naar Margot (03/776 90 38) en bij bevestiging te storten op het reknr 880-4709431-31 van Natuurpunt Zuid-Waasland met vermelding NATUURWEEKEND VELUWE. Info en folder te bekomen bij :
 Johan Vercauteren (03/777 89 26) of johanvercauteren@pandora.be

Zondag 18 april

CVN + Ons Streven **Bron en Broek** Kerk Elversele (Temse) 14u15. L
 CVN **Cuesta-Sombeekse Meersen** 14u00 Dries in Sombeke Waasmunster. L
Waterwingebied 14u00 Vossenhol St.-Jansteenstraat Kemzeke. L
Hof ter Saksen Beveren-Waas 14u30 Schuilhuis in het park, Zandst. Beveren-Waas.L/*

k a l e n d e r

Vzw Durme **Blauwborstwandeling langs de Durme.**

Afspraak : 8u Waasmunsterbrug. Info : F. Van Havermaet (052/47 18 93)

Maandag 19 april

Ons Streven **Infoavond met dia's.**

Insecten : 'Het voorjaar ontwaakt' door Etienne De Meulenaer.

Het subtiel van de biologische klok blijft voor be- en verwondering zorgen. Het voorjaar is zeker boeiend, omdat er heel wat leven terug op gang komt. In het ecosysteem spelen de insecten een belangrijke en aparte rol. Deze vaak verwenste kriebelbeestjes beschikken over vernuftige systemen om te overleven en om extreme situaties het hoofd te bieden.

Laat je meeglijden met gastspreker Etienne De Meulenaer in een wereld vol verrassingen, die het onderwerp weet aan te pakken op een leerrijke, humoristische en verstaanbare manier.

Locatie : Café 't Veer, St. Jozefstraat 35 Tielrode (Temse)

Aanvang : 20u00 - Gratis inkom - Info : 03/711 04 43.

Deze infoavond wordt voorafgegaan door de algemene ledenvergadering van Ons Streven vzw. Deze begint om 19u00.

Donderdag 22 april

Velt **'De voedingspiramide van Faché'**

Voordracht door W.O. Faché, de pionier in België van de orthomoleculaire voeding en geneeskunde. Stichter en directeur van het Vlaamse Instituut voor Orthomoleculaire Wetenschappen 'VIOW'.

De heer W.O. Faché, orthobiochemicus, stelt deze avond zijn nieuwe 'geregistreerde' voedingspiramide voor. Een boeiende, leerrijke en interessante voordracht voor allen die met hun gezondheid begaan zijn. Voeding in relatie tot gezondheid.

Inkom leden : 5 euro, niet-leden : 7 euro. Inbegrepen : samenvatting van de voordracht + 1 exemplaar van het gezondheidstijdschrift 'Leef nu'.

Opgepast : in het vergadercentrum 'Den Hof', H. Heymanplein te Sint-Niklaas om 19u15.

Zaterdag 24 april

Ons Streven en Ecotest **Uitstap naar Noord Beveland en Zierikzee** zie ook kalender-info.

Zondag 25 april

BBL, Natuurpunt Zuid-Waasland en Waasland Noord, Vzw Durme en ABLLOvzw

Natuur- en Milieu actiedag

Landelijke actiedag in het recreatiedomein De Nekker in Mechelen. zie kalende-info

CVN **Oude Durme** 5u00 Durmebrug Waasmunster. L

Stropers, St.-Gillis-Waas 10u00 Kerkje van 't Kalf St-Gillis-Waas. L

CVN+Vzw Durme **Reservaatzone Donkmeer** 09u00 Houten chalet, ingang "Nieuwdonk". L Info : F. Dhaese (0496/57 26 23)

Zaterdag 1 mei

Wase Imkersbond **Bijenmarkt in Deinze**

Een uitstap van de WIB. Info HWB

Zondag 2 mei

Vzw Durme **Botanische daguitstap naar de Vlaamse Ardennen.**
(voorjaarsflora) Afspraak : 8u00 B.C. Molsbroek, einde rond 18u00. Info : T. Audenaert (09/348 30 20)

Zaterdag 8 mei

Strepen voor Flo.Wer vzw **Inventarisatie van een kilometerhok** te Sinaai/lokeren op de aanwezigheid van hogere planten.
Start om 13u30 aan de Kopkapel te Lokeren. Info : Arne Verstraeten (09/348 36 88)

Natuurpunt WAL **Dag van het Schouselbroeck.**
(tergelegenheid van 10 jaar natuurbeheer).
Diverse wandeltochten voor het grote publiek.
Waar : Omgeving Fort Van Steendorp - Polders en Scheldeoever. Samenkomst Oud Gemeentehuis, Gelaagstraat 100 Steendorp.
5u45 vroegochtendwandeling - 9u45 spoorzoeken - 13u30 landschapswandeling.
Omschrijving : Vroegochtendwandeling - Ontbijt - Spoerenzochtocht - Landschapswandeling.
Inlichtingen : <http://www.natuurpuntwal.be/natuurgebieden/schausselbroeck/index.htm>
of bij Marco Spildooren : 03/771 39 53 - marco.spildooren@skynet.be

Zondag 9 mei

Natuurpunt Zuid-Waasland **Planteninventarisatie Spoorwegberm Belsele.**
Vertrek om 9u00 aan de kerk van Belsele. Info : Arne Verstraeten (09/348 36 88)

Natuurpunt Zuid-Waasland **Wandeling in de Heirnisse**
Vertrek om 9u00 aan de Dries van Sinaai. Gids: Paul Vercauteren. Max. 20 deelnemers.
Inschrijven kan door te bellen naar Gilbert Keereman (03/776 87 30)

Natuurpunt Waasland Noord + Panneweel **Vroege vogelwandeling met ontbijt.**
Deze wandeling voert ons door het zuidelijke deel van het Streopersbos en de Gavers. Het gevarieerd landschap is een garantie voor waarnemingen van verschillende vogelsoorten. Na deze wandeling rijden wij naar het Natuurhuis Panneweel waar er een rijkelijk ontbijt wacht. Afspreken om 5 uur aan de kerk van het gehucht 'Het Kalf'. Volg de kluzendijkstraat van St.-Gillis naar De Klinge en draai tegenover meubelen De Smet het straatje in, daar vind je de kerk. Voor het ontbijt dien je vooraf in te schrijven door storting van 4 euro voor leden natuurpunt of panneweel en 5 euro voor niet-leden op rekening 000-0105608-72 van Natuurpunt Waasland Noord, recolettenlaan 22 De Klinge met vermelding ontbijt. Info bij Marcel Van Puymbroeck, tel : 03/770 62 38.

Donderdag 13 mei

Velt **voordracht 'water in de tuin'**
Voordracht door Raf Seghers. Alles komt aan bod : aanleg, onderhoud, waterzuiveringssystemen, natuurlijke beken, waterrecuperatie en de beste planten in en om het water.
Om 20u00 in Milieuhuis Walburg, Walburgstraat, in het stadspark van St.-Niklaas.

Wase Imkersbond **Wij maken een eigen zonnepaneel.**
Een praktijk-les. GVR-Kring om 20uur.

k a l e n d e r

Zondag 16 mei

CVN+Oms Streven **Natuurwandeling Tielrode Broek**
Durmeveer St.-Jozefstraat Tielrode (Temse) 10u00 (geschikt voor rolwagens)

Natuurpunt Zuid-Waasland **Vroegochtendwandeling in de Dakname Meersen.**
Start aan het kerkje van Daknam om 4u30. Bij regenweer zijn laarzen aangewezen. Duur :
2u30m. Info : Philippe Van de Velde (09/349 40 99)

Vriendenkring Panneweel **Boekenmarkt.**
Van 10uur tot 18 uur. Verkoop van tweedehandsboeken in de schuur van het Natuurhuis
Panneweel, Krekeldijk 2 te Sint-Gillis-Waas. We zetten boeken, kranten en tijdschriften extra in
de belangstelling via diverse randactiiteiten.

Maandag 17 mei

Natuurpunt Zuid-Waasland **Planteninventarisatie in de Astgemete.**
Vertrek om 19u30 aan het Keizershof. Info: Arne Verstraeten (09/348 36 88)

Woensdag 19 mei

Natuurpunt Zuid-Waasland **Planteninventarisatie in de Moervaartmeersen.**
Vertrek om 18u30 aan het Keizershof of om 18u45 ter plaatse. Info Arne Verstraeten (09/348 36 88)

weekend 20, 21 en 22 mei

Vzw Durme **Natuurweekend in de Viroin-streek** Organisatie : afdeling Waasmunster.
Info en reservatie : Karel (052/46 06 55) of Gerald (052/46 15 53)

Zondag 23 mei

Natuurpunt Zuid-Waasland **Wandeling te Daknam (Spletteren)**
Start aan het kerkje van Daknam om 14u30. Bij regenweer zijn laarzen aangewezen.
Duur : 2u30m. Info : Philippe Van de Velde (09/349 40 99)

Zaterdag 5 juni

Wase Imkersbond **De WIB zwermt : Bezoek aan Kreverhille en de Brouwerij**
van het Biekesbier. Zie ook info HWB 119

Zondag 6 juni

Natuurpunt Waasland Noord+Panneweel+ABLLO
Busuittap naar de Kwade Hoek en de Duinen van Voorne (Zuid-Holland).
Op de heenweg rijden we langs het weidevogelgebied van het natuurinrichtingsproject van het
'Plan Tureluur' op Schouwen. In de voormiddag bezoeken we de Kwade Hoek, een dynamisch
getijdengebied met jong duinen en een 'slufter'. Na de picknick trekken we door de duinen van
Voorne, een van de mooiste duingebieden van West-Europa. We sluiten de dag af in het bezoeker-
scentrum met heemtuint, de Tennellapas. Gidsen : Natuurmonumenten.
Vertrek : 7u30 aan de zuidelijke P&R-parking van de verkeerswisselaar De Tromp te Kemzeke
(Afrit 11, Kemzeke) van de expressweg (A11) met de N403 (baan St.-Niklaas - Hulst)
Meebrengen : pcknick, drank, stevig schoeisel, verrekijker.
Terug rond 19u30. Begeleiding : Jan Dhollander en Erik rombaut.
Inschrijven door storting van 15 euro voor leden Natuurpunt of Panneweel en 18 euro voor niet-

leden ; kinderen onder 12j : 10 euro op rekening 000-0105608-72 van Natuurpunt Waasland Noord, recolettenlaan 22 De Klinge met vermelding bus + aantal personen.
Info bij Jan Dhollander, 03/770 64 26.

Natuurpunt Zuid-Waasland **Planteninventarisatie in de Daknamse meersen.**
Vertrek om 9u00 aan het voetbalstadion van Lokeren. Info : Arne Verstraeten (09/348 36 88)

Vrijdag 11 juni

Natuurpunt Zuid-Waasland **Avondwandeling in de Daknamse meersen.**
Samenkomst aan het kerkje van Daknam om 20u00. Duur van de wandeling ongeveer 2u1/2.
Bij regenweer laarzen aanbevolen ! info : Philippe Van de Velde tel : 09/349 40 99.

Zondag 20 juni

Natuurpunt Zuid-Waasland **Wandeling in de Daknamse meersen.**
Samenkomst aan het kerkje van Daknam om 14u30. Duur van de wandeling : 2u1/2.
Bij regenweer laarzen aanbevolen ! info : Philippe Van de Velde tel : 09/349 40 99.

Natuurpunt Zuid-Waasland **Bustocht naar de Westhoek**

Deze uitstap is een must voor iedereen die wil genieten van een schitterend duinenlandschap of iets meer wil weten over begrazing, en last but not least: voor iedere plantenliefhebber!

In de voormiddag gaan we in het Vlaams natuurreservaat 'De Westhoek' (De Panne) de kalkgraslanden bezoeken onder de deskundige leiding van conservator Marc Leten. Het 'Romeins kamp' is één van de best ontwikkelde kalkgraslanden van onze kust. We zullen er Duinroosje, Geel zonneroosje, Tijm, Geel walstro en vele, vele andere plantensoorten te zien krijgen. Ook over de begrazing in het gebied door Konikpaarden en imposante Schotse Hooglandrunderen krijgen we uitleg. Nadien stoppen we aan een cafeetje om onze boterhammen op te eten.

's Namiddags bezoeken we de IJzermonding met als gids Eric Cosyns. Ook voor wie dit reservaat al bezocht heeft is dit zeker de moeite: er vond immers onlangs een natuurinrichtingsproject plaats. De IJzermonding omvat naast duinen ook slikken en schorren. Bijgevolg zullen we hier in een totaal ander landschap terecht komen, met zijn eigen fauna (waadvogels) en flora (zouttolerante planten). De tocht wordt naar goede gewoonte afgesloten met een cafébezoek.

Praktische info:

- Vertrek: om 7.30u aan het zwembad van Sint-Niklaas. Terug: 19.00 à 20.00 uur
- Inschrijven: Aangezien het aantal deelnemers beperkt is tot 50 is het noodzakelijk in te schrijven op volgende wijze:
 - * Contacteer Margot Van den Berghe (03/776 90 38)
 - * Indien je bevestiging hebt gekregen stort je op het rekeningnummer van Natuurpunt Zuid-Waasland: 880-4709431-31 met vermelding bustocht kust
 - * Prijs: o kinderen tot 12 jaar + leden JNM: 10 euro
o leden: 15 euro / niet leden: 18 euro
- Info: Tom Neels (03/772 59 30 of Neels_tom@yahoo.com)

Vriendenkring Panneweel **Rommelmarkt.**

Van 10 uur tot 18 uur in de boomgaard en de schuur van het Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2 te St.-Gillis-Waas.

Zondag 27 juni

Velt **Tuinbezoek.**

Tuinbezoek bij De Becker Jacqueline en Filip Heyvaert, Kloosterstraat 6 te Stekene om 10u00.
Een ecologische siertuin in een nieuw jasje gestoken. Iedereen van harte welkom.

Een dagje Zeeland!

Ontdek samen met Ons Streven vzw.Tielrode en Ecotest vzw.Temse de rijke natuur en cultuur van Zeeland.

Op 24 april 2004 richten Ons Streven vzw Tielrode en Ecotest vzw Temse samen een daguitstap in naar Zeeland. Meer bepaald naar Noord Beveland en Schouwen Duiveland

In de voormiddag maken we een natuurwandeling in de Inlagen van Noord Beveland onder leiding van een natuurgids van de stichting "Het Zeeuwse landschap". Deze inlagen vertonen een rijke variatie aan plantengroei en dierlijke bewoners waarvan de grote aantallen vogels u zeker bekend zijn. Deze inlagen zijn niet vrij toegankelijk maar enkel onder begeleiding te verkennen.

Na het nuttigen van onze meegebrachte boterhammetjes gaan we dan op weg naar Zierikzee. Zierikzee ook wel de monumentenstad genoemd telt niet minder dan 570 officieel erkende rijksmonumenten en is het pareltje aan de Oosterschelde.

We worden er opgewacht door een gids die ons meeneemt voor een stadswandeling van ongeveer een 1,5 uur en ons de mooiste plekjes en monumenten van de stad gaat laten bewonderen, met deskundige uitleg erbij natuurlijk.

Hierna kunnen we dan vrijelijk door de stad kuieren, iets nuttigen of winkelen om dan rond 17h30 terug huiswaarts te keren.

Praktisch:

Wanneer: **24 april 2004** vertrek Tielrode kerk 07h40 Temse Scheldepark 08h00 stipt.

Programma: 07h40 vertrek Tielrode; 10h15 natuurwandeling inlagen Noord Beveland; 12h15 lunchen 14h00 Vertrek stadswandeling in Zierikzee; 15h30 vrij bezoek aan de stad; 17h30 Vertrek terug naar Temse. Aankomst Temse verwacht rond 19h30.

Wat nemen we mee: goede stapschoenen, picknick, eventueel verrekijker.

Inschrijven bij: Menten Michel Bettehemstraat 26 Tielrode tel: 03 771 93 97 e-mail: mimenten@pi.be
Tonny Temmerman Negenoostraat 3, 9140 Steendorp tel 03 774 22 57
e-mail: mario.smet@chem.kuleuven.ac.be .

Wat kost dit? prijs voor deze daguitstap (busreis, natuur en stadsgids): 15 Euro voor leden van Ons Streven en Ecotest; 10 Euro voor kinderen (jonger dan 12 jaar) van leden; 20 Euro voor niet leden en 15 Euro voor kinderen (jonger dan 12jaar) van niet leden.

Het inschrijvingsgeld dient gestort te worden op rekeningnummer 755-1110079-64 met vermelding "uitstap Zeeland" + aantal deelnemers +12j/ -12j.+ lid Ecotest of Ons Streven of niet lid

De inschrijving is pas definitief na storting van het inschrijvingsgeld. De inschrijvingen zijn beperkt tot 50 personen!

Zondag 25 april 2004 organiseert de Vlaamse natuur- en milieubeweging in Mechelen voor het eerst een grote gezamenlijke natuur- en milieuhappening:

DAG VAN DE AARDE –

Maak tamtam voor een beter milieu!

Op de Dag van de Aarde slaan milieuorganisaties wereldwijd de handen in elkaar voor het behoud van onze blauwe planeet. Aan de vooravond van de Vlaamse en Europese verkiezingen komen we ook in Vlaanderen massaal op voor een kleurrijk, leefbaar en groen Vlaanderen. Als we in 2010 in een kleurrijk Vlaanderen willen leven, dan moeten we nu keuzes maken. De Vlaamse natuur- en milieubeweging maakt die keuze en nodigt iedereen uit om op de Dag van de Aarde mee tamtam te maken voor een beter milieu.

Op zondag 25 april verwelkomt de Vlaamse natuur- en milieubeweging vele duizenden gezinnen, politici, muzikanten en jongeren in het Provinciaal Sport- en Recreatiedomein De Nekker in Mechelen. Om 12 uur wordt een groot tentendorp geopend. In vijf tenten worden de centrale milieu-thema's toegelicht: water, natuur, klimaat, lucht en landbouw. Kinderen zijn welkom in de kindertent, waar ze zich onder meer in een oerbosbelevingstunnel kunnen uitleven.

Ondertussen starten in de grootste tent de milieudebatten onder de deskundige leiding van VRT-journalist Marc Vandelooverbosch. De hoofdspelers van de diverse natuur- en milieubewegingen gaan in gesprek met de kopstukken van diverse politieke partijen. Welke keuzes maken zij voor Vlaanderen? Met de nakende verkiezingen leggen wij alvast de politici het vuur aan de schenen.

Via cultuur naar de natuur en omgekeerd: vanaf 13 uur zorgt Natuurpunt Mechels Rivierengebied voor een mengeling van poëzie, muziek, theater en natuur. In het aangrenzende natuurgebied Mechels Broek start de natuur- en cultuurwandeling Econcerto (www.econcerto.be). Ondertussen kunnen jongeren bij JNM (Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming) terecht voor een natuur- en cultuur wandeling op kindermaat.

Om 15 uur gaat in samenwerking met MO*-magazine een luchtballon met Vlaamse toppolitici de lucht in voor een hoogte-interview omtrent de belangrijkste natuur- en milieuthema's. Op de grond wordt onder begeleiding van de Olievanten gezorgd voor de grootste tamtam ooit voor een beter milieu. Om 17 uur zetten de wereldse groep Jaune Toujours en twee verrassingsacts een bruisend orgelpunt achter de Dag van de Aarde.

De Vlaamse natuur- en milieubeweging start een petitie voor een kleurrijk Vlaanderen, die kan ondertekend worden op de website www.dagvandeearde.be of van daaruit gekopieerd worden. We geven ze op de Dag van de Aarde allen samen met veel tamtam aan de politici!

Voor meer informatie over de Dag van de Aarde: Bond Beter Leefmilieu, Karen Hiergens, Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel, 02 282 17 46, www.dagvandeearde.b

BETAALDE ADVERTENTIE BETAALDE ADVERTENTIE

KIES VOOR GROENE ENERGIE !!!!

maandag 29 maart 20 u.
Zaal Olympia (kleine zaal),
Kruibekesteenweg 8, Beveren

Voortaan kan ieder gezin in Vlaanderen vrij kiezen bij welke energiemeetschappij het zijn elektriciteit en gas koopt. Door bewust van energieleverancier te veranderen kan je heel wat geld besparen. Bovendien kan je voortaan ook voor groene elektriciteit kiezen. Dit is elektriciteit die werd opgewekt door middel van schone en veilige energiebronnen, die geen kernafval, ziekmakende stoffen of broeikasgassen voortbrengen.

Wat houdt de vrijmaking van de energiemarkt precies in?

Wat betekent dit voor de consument?

Wat moet je doen om van stroom- of gasleverancier te veranderen?

Blijft de stroombevoorrading wel verzekerd als je verandert?

Welke voordelen levert dit op voor een gezin?

Waarom is een keuze voor groene stroom een slimme keuze?

Deze en nog veel meer vragen worden op de info-avond beantwoord door:

Test-Aankoop : Welke stroomleverancier is de 'Beste Koop'?

Greenpeace : Bij welke stroomleverancier kan je terecht voor groene stroom?

Nuon, WattPlus en Ecopower , de drie nieuwe energieleveranciers die het best scoren in de rangschikkingen van Test-Aankoop en Greenpeace stellen hun diensten voor.

Jos Stassen , Vlaams Volksvertegenwoordiger voor GROEN!, geeft een overzicht van de vele comfortverhogende en winstgevende maatregelen waarmee je thuis energie kun besparen en waarvoor je belastingaftrek of subsidies kunt bekomen.

Ludo De Block , schepen voor Groen! in Beveren, vertelt voor welke van deze maatregelen je in Beveren extra steun kan krijgen.

Aan de infostands van de sprekers kan je na afloop terecht met individuele vragen over je energiesituatie thuis. Bij de stand van Nuon, WattPlus en Ecopower kan je op basis van je jaarlijks stroomverbruik laten berekenen hoeveel winst je maakt als je een van hen als je nieuwe stroomleverancier kiest.

Veranderen van stroomleverancier :

beter voor uw portemonnee en beter voor uw gezondheid

BETAALDE ADVERTENTIE BETAALDE ADVERTENTIE

Ecologische inrichting van de site rond het waterzuiveringsstation te Zele

Begin 2001 maakte vzw Durme een voorstel over aan Aquafin voor de inrichting van de gronden rond het rioolwaterzuiveringsstation (RWZI) aan de Zeelse dijk. Deze site werd in het verleden gekenmerkt door een nogal monotoon begrazingsbeheer met schapen.

In het voorstel is gestreefd naar een duidelijker inkadering van het station in het landschapsbeeld. Voor de inrichting van de terreinen werd een lijst opgesteld met bepaalde elementen die dienden aanwezig te zijn zoals o.a. het behoud van de schapenbegrazing, het behoud van het omgevende landschapsbeeld met zijn knotwilgenrijen, herstel van verdwenen historische kleine landschapselementen (bv. hoogstamboomgaarden), het waterzuiveringsstation zelf en de aanwezige beplanting eromheen. Al deze aangebrachte elementen hebben geleid tot een evenwichtige en gevarieerde invulling van het terrein met een oppervlakte van anderhalve hectare.

Zo is ernaar gestreefd om het station - dat als doel heeft: het zuiveren van water - niet achter een groene muur te verstoppen maar te integreren in het landschap.

Achteraan (noordkant) werd geopteerd voor een vogelrijke houtkant. De reden hiervoor is dat er al een aantal elementen aanwezig waren die konden worden versterkt en ingeboet met soorten als Hazelaar, Sporkehout, Eenstijlige meidoorn en Gelderse roos. Deze houtgewassen worden gemengd ingeplant in groepen van 40 stuks per soort met een totaal van 660 planten.

Op de zelfde hoogte van het RWZI-

ecologie

complex werd het voormalige schapenweiland ingevuld met 22 verschillende soorten hoogstamfruitbomen zoals o.a. Bruine krikpeer, Bigarreau, Notarisappel en Queen Victoria. Her en der waren in het verleden te Zele-Dijk enkele dergelijke boomgaarden. Restanten vind je nog aan de cultuurhistorische site met Tiendeschuur en ijskelder. Dit gedeelte wordt beheerd door schapenbegrazing. Tussen dit weiland en het RWZI-station worden in drie rijen 225 stuks Rode kornoelje aangeplant.

Langs de westkant werd geopteerd voor de aanplanting van een typisch valleibosje met soorten als Gewone es, Zwarte els, Sleedoorn en Europese vogelkers. Dit vormt een ideale buffer naast een deel van de hangars van een oud scheepssloopbedrijf en is tevens het meest aangewezen in dergelijke schaduwrijke omstandigheden. Voor dit bos werden niet minder dan 1446 jonge bomen en struiken aangeplant. Langs de oprijlaan net voor het bosje wordt de strook verder ingericht met fruitbomen en begrazing met schapen.

Naast de nabezinkingstanks worden 84 struiken aangeplant zoals Wilde Liguster en Rode Kornoelje. Bij het vizeelgemaal wordt tegen de wand een inheemse haag van Veldesdoorn (100 stuks) geplant. Deze struik heeft in het najaar een mooi gele kleur; ook de vorm van het blad mag gezien worden.

Bij de ingang wordt aan de rechterzijde een schapenweiland voorzien met net daarachter

ecologie

drie rijen hazelaar (180 stuks werden aangeplant) tussen 2 knotbomen. Langs de Oostveergote, een belangrijke afvoergracht, werd een knotwilgenrij van Schietwilg voorzien.

Verder werden tussen de infrastructuur Kamperfoelie en Vlinderstruiken (bijna 300 stuks) aangeplant. Beide soorten zijn zeer in trek bij nacht- en dagvlinders. Een 7-tal Notelaars en evenveel eiken kregen een vormsnoei net als de Beuken en verschillende oude Hazelaars. In samenspraak met Aquafin werd ook een nestkast voor Torenavalk ter beschikking gesteld, die in het voorjaar 2003 aan een gistingstank werd bevestigd. Een nestkast voor onze kleinste uilensoort, de Steenuil, zal eveneens worden geplaatst voor het broedseizoen.

Vanop de Scheldedijken kunnen fietsers en wandelaars binnenkort meegenieten van bloeiende bloesems, dartelende lammetjes, zoemende bijen en zingende vogels.

Naast de eigen uitbouw en natuurinrichting door aankoop en beheer van reservaatpercelen (10 ha) die vzw Durme in dit deel van de Schelde uitvoert, is dit het tweedebelangrijkste project met een openbaar bestuur (Aquafin) dat onze afdeling als een geslaagde samenwerking kan beschouwen. Eerder werd de Groene Meersch, een schorgebied van 5 ha (eveneens te Zele-Dijk), aangekocht door AMINAL.

Patrick Neiryneck, vzwDURME

Documentatiehoek in bezoekerscentrum Molsbroek

In het kader van een bijzonder Mina-project is in het bezoekerscentrum Molsbroek een documentatiehoek ingericht. De studenten en natuurliefhebbers die steeds in Molsbroek goed terecht kwamen met hun vragen om informatie, zullen in de toekomst nog beter kunnen gediend worden.

Zoals bekend is in het kasteel Blauwendael te Waasmunster door vzw Durme een uitgebreide mediatheek (boeken, tijdschriften, video's, CD's, kinderspelen enz) aangelegd, met meer dan 3500 titels. In het bezoekerscentrum Molsbroek kan de daar beschikbare documentatie via een gebruiksvriendelijk computerprogramma worden opgeroepen en achteraf opgevraagd in de milieumediatheek te Waasmunster.

Overigens zijn in de documentatiehoek van Molsbroek een reeks boeken beschikbaar over de natuur en de Durmestreek.

Voor de gespecialiseerde vogelliefhebbers is het bekende standaardwerk van Stanley Cramp 'The Birds of the Western Palearctic' er beschikbaar. Dit oeuvre is Engelstalig, omvat 9 delen en beschrijft ruim 770 vogelsoorten die voorkomen in het Westpalearctisch gebied (Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten). Per soort wordt zeer uitgebreid ingegaan op veldkenmerken, habitat, voorkomen, sociaal gedrag, voedsel, trekgedrag, geluid, verenkleed, lichaamsbouw en geografische verspreiding. Deze beschrijvingen worden aangevuld met tal van illustraties, kaartjes en sonogrammen. Het werk telt ruim 7000 bladzijden en wordt beschouwd als het meest volledige in zijn genre.

De aanwezige werken kunnen in het bezoekerscentrum geraadpleegd worden tijdens de openingsuren.

A. Verstraeten

NATUUR EN CULTUUR, TWE E ERFVIJANDEN ?

In hedendaagse westerse samenlevingen, die daarom nog niet 'multicultureel' hoeven te zijn, komen een groot aantal verschillende opvattingen voor over de meest uiteenlopende kwesties. Bovendien is men vandaag de dag niet meer zo geneigd andermans opinies totaal te verwerpen, ook al deelt men ze niet. Soms kunnen verschillende opvattingen echter in botsing komen. Dit doet zich ondermeer voor wanneer keuzes gemaakt moeten worden betreffende het te volgen beheer in een natuurgebied. Meestal gaat het hierbij om de tegenstelling tussen degenen die drastisch willen ingrijpen en zij die de natuur op haar beloop willen laten. De 'ingrijpers' zullen hun standpunt verdedigen door te verwijzen naar (een) bepaalde kwetsbare soort(en) waarvan zij het voorkomen willen veilig stellen. De anderen zullen aanvoeren dat precies dit ingrijpen de natuurlijkheid van de natuur miskent en dat daarom iedere menselijke invloed in natuurgebieden moet voorkomen worden teneinde de natuur echt natuur te laten zijn. Impliciet lijkt de tweede groep een sterke oppositie te veronderstellen tussen de natuur en de mens.

Deze oppositie lijkt ook een rol te spelen bij het soort van conflicten dat zich soms voordoet tussen natuurbescherming en monumentenzorg. Bepaalde gebouwen met een grote architectonische of cultuurhistorische waarde bezitten niet zelden ook een grote natuurwaarde. Hierbij kunnen we bijvoorbeeld denken aan (ruïnes van) kastelen die dienst doen als woonplaats voor talrijke vogels (kauw, kerkuil,

natuur en cultuur

zwaluwen...) en zoogdieren. Ook forten, die dikwijls interessante perspectieven bieden voor het overwinteren van bijvoorbeeld vleermuizen, vallen onder deze categorie. Oude muren vormen dikwijls een uiterst interessant substraat voor bepaalde planten die rotsachtige groeiplaatsen prefereren zoals de muurleeuwebek, de muurvarren en vele mossorten. De maatregelen die nodig zijn om het gebouw in zo optimaal mogelijke toestand te houden met betrekking tot deze natuurwaarden zijn echter niet noodzakelijk dezelfde als voor het in stand houden van de cultuurhistorische en/of architectonische waarde ervan.

natuur en cultuur

Het is echter niet enkel bij het beheer van gebouwen dat men met dergelijke dilemma's geconfronteerd kan worden. Ook landschappen die door eeuwenlang menselijk gebruik hun huidige vorm hebben gekregen bezitten duidelijk een cultuurhistorische waarde. Men zou dan ook kunnen argumenteren dat het optimaal beheren van gebieden waarin dergelijke landschappen voorkomen, zoals bijvoorbeeld, heiden, polders en weilanden, niet louter gericht kan zijn op het vergroten van de ecologische waarde ervan, waarin men ook moge vinden dat deze bestaat. Men dient eveneens rekening te houden met de cultuurhistorische waarde van een landschap. Zo kan de cultuurhistorische waarde van een polder bijvoorbeeld een argument zijn om de omvorming van deze polder tot een gecontroleerd overstromingsgebied, dat op zich misschien een grotere ecologische waarde zou kunnen vertegenwoordigen, te bestrijden.

Het zou mijns inziens echter verkeerd zijn de tegenstelling die schijnt te bestaan tussen een ecologische en een cultuurhistorische bekommernis op de spits te drijven. Beide bekommernissen delen eenzelfde grondgedachte. Ze plaatsen immers vraagtekens bij een wijd verspreide vooruitgangsgedachte die verbonden is met een utilitaire, economische en technologische aanpak. Dezelfde ongebreidelde drang naar 'vooruitgang' die ervoor zorgt dat de laatste stukken groen worden volgebouwd, de laatste blauwe vinvissen afgeschoten en te gelde gemaakt en de laatste fossiele olievoorraden op kwistige en vervuilende wijze worden opgestoekt, ligt tevens aan de basis van de drang statige herenhuizen om te vormen tot het zoveelste stereotiepe filiaal van één of andere winkelketen en verschaft de nodige argumenten voor het verdedigen van het opofferen van een dorp voor de uitbreiding van havenactiviteiten of het wurgen van een volkswijk waarvan men oordeelt dat die beter plaats kan maken voor glazen kantoorgebouwen, de ivoren torens van de vooruitgang-

makers.

Beschermers van natuur, monumenten en bij uitbreiding alle 'cultuurproducten' kunnen elkaar dus maar beter de hand reiken. Hun diepere drijfveren zijn zeer analoog en hebben te maken met respect voor wat vanuit een eng economisch standpunt nutteloos is. Hierin ligt mijns inziens ook een oproep vervat tot verenigingen die zich bezig houden met milieu- en natuureducatie. Respect voor natuur en milieu is niet los te zien van respect voor de verwezenlijkingen van de cultuur. De diversiteit aan talen is vergelijkbaar met de biodiversiteit. De desastreuze invloed van de eenzijdig economische en technologische globalisering op beide systemen eveneens. Natuurverenigingen mogen dus de ogen niet sluiten voor kunst en cultuur en zich a fortiori niet laten misleiden door de vermeende tegenstelling tussen natuur en de mens en zijn cultuur op de spits te drijven. In een periode waarin het moeilijk lijkt om belangstelling te wekken voor natuurwandelingen kan het de moeite waard zijn dit alles in overweging te nemen. Het opentrekken van de klassieke natuurwandeling tot een combinatie van natuur- en cultuurbeleving is wellicht een eerste stap in de goede richting.

Mario Smet Ecotest

*foto's :Het kerkhof van Ukkel:
natuur en cultuur hand in hand*

MEES

Blaa keesken, dubbele kees, ossekop, maar wie is wie in het Wase dialect.

De mees is de algemene benaming voor het kleine, kwieke vogeltje dat 's winters vaak zijn voedsel in onze buurt komt zoeken. Bij streng winterweer hangen wij mezenbollen in de tuin en genieten van de acrobatische toeren, die de mezen uithalen om de noten te verorberen. In het Wase dialect wordt de mees een 'keesje' of 'keezeken' genoemd en verder ook nog 'kezemusje', 'kezemieke' en 'keesgat'.

Maar als we de mezen nader bekijken, merken wij toch dat er grote verschillen zijn, niet alleen in gestalte, maar ook in kleur en zelfs in de acrobatische toeren.

De kleinste mees, is de pimpelmees (Parus caeruleus) met een lengte van 11 tot 12 cm. Opvallend zijn de fraaie kleuren, een azuurblauwe kruin, vleugels en staart, een groenachtige rug en een gele onderzijde. Een donkere oogstreep vormt de scheidingslijn tussen de witte delen van de kop.

De opvallende blauwe kleur gaf hem de dialectnaam van 'Blaa keesken' in het Waasland. Verder nog 'blauwkopje' in Vrasene, 'blauwselkop' in Beveren, 'Blauwe keersmus' in Moerbeke.

De kleine gestalte in vergelijking met de koolmees gaf dan weer aanleiding tot andere Wase dialectnamen zoals 'enkele kees', 'enkele keesmus', 'pimpelkees' (zie foto) en 'keesmie'

Als je graag pimpelmezen in je tuin laat broeden, voorzie dan nestkasten met een invliegopening van 26-28 mm diameter.

De koolmees (Parus major) is de grootste van onze inheemse mezen met een lengte van 14 cm en ongeveer zo groot als een mus. Zijn

verenkleed is zeer fraai: een glanzend zwarte kop, witte wangen, een groenachtige rug en een blauwzwarte staart. Aan de onderkant is hij citroengeel met een zwarte, brede band over keel en buik. Zijn zang klinkt slijpend en schurend zoals een oude waterpomp.

Omwille van zijn grotere gestalte dan de pimpelmees, werd hij in het Wase dialect een 'dubbele kees' of 'dubbele keesmus' genoemd. In Sint-Niklaas werden ook nog de namen 'keesboer' en 'koolmus' teruggevonden.

Nestkasten voor de koolmees hebben een invliegopening van ca 32 mm diameter en zo wordt de concurrentie rond de vlieggaten vermeden.

Een vogel, die je niet op de voedertafel in je tuin zal zien, maar wel zal zien genieten van de elzenpropjes, is de staartmees (Aegithalos caudatus).

De naam zegt alles, want de trapsgewijs gevormde staart is langer dan zijn lichaam. Hij is ca 14 cm lang, waarvan de staart reeds 7,5 cm voor zijn rekening neemt. De kop is wit met een brede wenkbrouwstreep. Daaraan heeft hij de dialectnaam van 'ossekop' te danken, zelfs 'doodskopje'. In andere regio's werd het accent op de lange staart gelegd, wat het ontstaan gaf aan namen zoals 'langsteertje' in Moerbeke en 'staartkees' in Lokeren.

De staartmees bouwt een koepelvormig nest met een nauwe opening opzij uit mossen, een spinnetje van haren en vezels en afgedekt met korstmossen en stukjes schors.

In de winter zal je steeds groepjes van een twintigtal staartmezen zien, want zo verdedigen ze hun territorium tegen andere staartmezen.

ONS STREVEN vzw

Moervaartmeersen

De Moervaartmeersen hebben een nieuwe conservator, zijnde mezelf: Tom Neels. Ik heb deze herfst de fakkel overgenomen van Tim Audenaert en Dries De Meulenaer.

De Moervaartmeersen zijn weer een halve hectare groter geworden. Er is een perceel met vijver en weekendverblijf aangekocht. De totale oppervlakte in beheer is nu 3,5 ha. Het weekendverblijf wordt afgebroken in samenwerking met De Teerling (een volwassenenwerking voor gehandicapten te Daknam). Er is een verguningsaanvraag ingediend voor wijziging van vegetatie om niet-inheemse vegetatie te verwijderen. Vermoedelijk kan hiermee begin volgend jaar gestart worden. Mensen die geïnteresseerd zijn in brandhout en zelf bomen willen omzagen kunnen me steeds contacteren. De oevers van de vijver hebben reeds een mooie begroeiing met o.a. Grote lisdodde en Gele lis zodat herprofilering niet nodig zal zijn. Door de lage waterstand deze zomer is ook gebleken dat er Zwanemossel in de vijver zit.

Momenteel wordt ook een aanvraag ingediend bij het electrabel natuurfonds om een aantal beheerswerken te bekostigen. Deze werken

omvatten de afbraak van het weekendhuisje, de herprofilering en het verbinden van twee vijvers en het kappen van de twee sparrenaanplanten (gelegen naast degene die vorige winter reeds gekapt is) samen met het verwijderen van het naaldenpakket. Eind januari weten we of we de steun krijgen.

Dag van de Natuur

Ondanks het feit dat deze activiteit enkel via mailing was aangekondigd kwamen toch zeven mensen opdagen voor een dagje natuurbeheer. Hierdoor kon het volledige lijstje werken afgehandeld worden waarvoor dank aan de aanwezigen. Op het perceel met de geringde populieren werd het eerder geproduceerde maaisel (waarvoor dank aan Tim en Dries) op de dijk gezet. Nadien werd de roofing van het dak van het weekendhuis gehaald en het glas uit de vensters verwijderd opdat de mensen van 'De Teerling' het huisje verder kunnen afbreken. Verder werd nog een prikkeldraad verwijderd en de laatste restanten van de caravan opgeruimd. Op dit laatste perceel werd de dag afgesloten met het omzagen van enkele sparren.

*Tom Neels, conservator
Moervaartmeersen.*

*Op te ruimen huisje in de
Moervaartmeersen*

Hazelaar (*Corylus avellana*).

Hazel komt van het Angelsaksische 'haes' en betekent 'bevelen', daar een hazelaarsstaf een teken van gezag was. Een andere mogelijke oorsprong zou zijn, dat het is afgeleid van 'haesel', dat staat voor 'kap' of 'muts', verwijzend naar de vruchthuls.

Het Latijnse 'Corylus' komt van het Griekse 'korys' wat 'helin' of hoofdbedekking betekent, terwijl 'avellana' verwijst naar Abellana in Klein-Azië of naar Avella, het tegenwoordige Avelino bij Napels, streken welke allebei het centrum zijn van de hazelnotenteelt.

De Oude Grieken kweekten al vroeg hazelaars met grote vruchten, die zij Pontische noten noemden, naar de streek van Pontus in Klein-Azië, van waaruit de hazelaar was geïmporteerd. Een belangrijke en bijzondere toepassing van het hout van hazelaars was als schuimspanen in bierbrouwerijen en bij de azijnproductie.

mythen en ...

Schaafsels kan ook aan dikke troebele wijnen worden toegevoegd, waarna deze na 24 uur helder en klaar worden.

Wichelaars gebruiken bij voorkeur een (gevoerde) eenjarige twijg van de hazelaar om water of metaal te zoeken.

Geroosterde hazelnoten, fijngestampt en gemengd met peper schijnt goed te helpen tegen verkoudheid.

Hazelaarolie dat uit hout van de hazelaar gedistilleerd werd, liet men mensen vroeger innemen om wormen te verjagen en uitwendig wreef men er pijnlijke ledematen mee in.

De hazelaar, die bloeit in een tijd dat de andere bomen nog volop in winterslaap zijn, is in de Germaanse traditie gewijd aan de Germaanse donder- en vruchtbaarheidsgod Donar/Thor.

Donar/Thor gold ook als beschermheer van het gerecht. Zo werden oude gerechtsplaatsen afgeschermd met dunne, gekruiste hazelgarden (lange hazelstokken), omdat dergelijke omheining gerespecteerd werd en heilig was. Het terugvinden van hazelnoten en -stokken in

mythen en ...

Germaanse graven duidt erop dat de hazelaar een belangrijke rol speelde in de dodencultus van dit volk.

Vuur probeerde men te stuiten door met een hazelaarsstok een cirkel te trekken en daarbinnen bepaalde tekens en figuren te schrijven. Volgens de Hebreeuwse overlevering zou de staf van Mozes uit een hazelaar zijn gesneden. Deze staf zou oorspronkelijk hebben toebehoort aan de aartsvader Adam, die hem had meegevoerd uit de Hof van Eden.

Volksgeloof en gebruik.

De hazelaar heeft zonder twijfel de merkwaardigste eigenschappen als tover- of wichelroede. Zo kon men heksen verbannen, dieven en moordenaars opsporen en nog veel meer.

De wichelroede is meestal een gevorkte twijg af soms een rechte hazeltak, driemaal zo lang als de wijsvinger. De gevorkte twijg moet aan de beide einden worden vastgehouden met het verbindingsstuk naar boven gericht. Slaat de roede naar beneden, dan bevindt zich het gezochte in de grond. De rechte toverroede laat men op duim of wijsvinger balanceren.

De voorkeur gaat naar eenjarige twijgen, omdat zij van hun kracht onder invloed van het weer nog weinig hebben ingeboet. De hazelaar moet zo staan dat zowel de ochtend- als avondzon de takken kan beschijnen. De tak moet gesneden worden bij nieuwe maan, voor zonsopgang met de woorden: "Ik snij u af, lieve roede, opdat ge mij zoudt zeggen wat ik wil vragen. Ik zal u niet aanroeren, totdat ge de waarheid laat horen".

Hazelnoten spelen ook een rol bij trouwceremonies, waarbij de bruid en de bruidegom de derde dag na het huwelijk hazelnoten uitdelen als teken dat het huwelijk is vervuld. Men zegt ook, dat wanneer het een goed hazelnotenjaar is, er veel huwelijken zullen zijn dat jaar.

Om te weten wie van de aanbidders haar liefde waard is, dient een Engelse oude vrijster met Allerheiligen hazelnoten in het vuur te werpen. Zij die kraken of springen zijn niet te vertrouwen, zij die rustig opbranden zijn de waren.

Een hazelnoot rond de nek kan onkwetsbaar maken, terwijl fijngestampte geroosterde noten samen met het vet van een mannetjesvarken kan dienen als zalf bij steenpuisten, bloedbulten en andere huidaandoeningen.

Oude hazelnoten helpen dan weer tegen kanker en geelzucht en bij het eten van hazelnoten bij de maaltijd geneest men van nierstenen.

Ons Streven

Bustocht naar Zeeland

Gids Stefan Versweyfeld

Het was op zondag 25 januari '04 aan het zwembad te Sint-Niklaas verzamelen geblazen voor 37 vogelkijkers (vogelaars). De bustocht naar Zeeland stond op het programma. Iedereen had zich flink ingepakt met winterkledij. In de donkere dagen van januari kan dit een noodzaak zijn, zeker op de dijken van Zeeland. Doch de ochtendzon dacht er anders over: ze heeft ons de ganse dag gezelschap gehouden!

Op weg naar onze eerste bestemming konden we al verschillende vogelsoorten waarnemen. Groepen meeuwen, rijm van hun vleugels aan het poetsen onder de eerste zonnestrallen, een biddende torenvalk, groepjes rondzwervende vinken, snel wegduikend in een omheininghaag van een fruitaanplanting, kibbelende kauwen om het bezetten van een schoorsteen, ze denken aan de komende lente. Ook de buizerd in zweefvlucht met zijn vleugels een beetje in V-vorm opgeheven als wou ook hij de opkomende zon verwelkomen.

Naarmate we onze eerste stopplaats naderden kwamen de eerste typische weidevogels in zicht: een vlucht Kievieten en grazende of sierlijk vliegende groepen rot- en brandganzen. Ook enkele grauwe ganzen, waarvan steeds enkele met lange hals en opgeheven kop de wacht hielden net alsof ze de ganse groep willen waarschuwen bij naderend gevaar.

Onze eerste stopplaats: de Inlagen van Noord-Beveland. Een plaats minder bekend bij het vogelkijkende publiek. Het zijn laag gelegen polders vlak naast zoutwatergebieden. Door insijpelen van zilt water onder de voet van de dijk wordt de polder te zout en niet meer geschikt voor landbouw. Daar rond wordt er terug een dijk aangelegd om verdere verzilting tegen te gaan. Het gebied tussen de twee dijken heeft brak water, een paradijs voor o.a. de smient, een eend die je ook op het weiland grazend kan aantreffen, een van de weinige eenden die gras lust. De scholekster, de grote zaagbek, de brilduiker (zie foto), de tafeleend en wulpen lieten zich hier bewonderen. De brilduiker heeft opvallende gele ogen, hij gebruikt verlaten ekstergaten en holten in bomen als nestplaats. Stichting Zeeuws Landschap tracht hem hier aan het broeden te krijgen door het plaatsen van nestkasten. Op hogergelegen plaatsen zoeken wulpen en een eenzame tureluur ijverig naar voedsel. De tureluur is met andere soortgenoten, ruiters, niet te verwarren door zijn oranje poten. In sommige Inlagen zijn kleine eilandjes aangelegd om het visdiefje en de Noorse stern broedplaatsen te verschaffen.

Er zijn ook zoetwater Inlagen. Hierop groeit riet met trilveen dit vormt grote drijfkillen met soms meer dan een meter water tussen drijfkillen en de vaste bodem. Stefan had hier een afspraak met een kiekendief, doch deze bleek niet van zijn woord te zijn. In een nabijgelegen schuilhut konden we het al hiervoor genoemd moois nog eens bewonderen, maar ditmaal van op kortere afstand. Dankzij de vogelaars, uitgerust met telescopen, kon iedereen regelmatig een en ander in detail bekijken, waarvoor onze dank! Op de terugweg trok een kleine zangvogel onze aandacht, het bleek een duinpieper te zijn. Ondertussen was het middaguur genaderd en is het tijd om onze boterhammetjes aan te spreken.

Richting Schouwen-Duiveland.

Daar zochten we een gelegenheid op aan de rand van de Oosterschelde in Kerkwerve. De felle winterzon, die ons de hele dag gezelschap heeft gehouden, zorgde er voor dat sommigen buiten op het terras konden eten. Heerlijk!

Langs de Oosterscheldedijken maakten we enkele korte wandelingen. Ook hier waren de tureluur, wulpen, scholekster en ook de kluut goed waar te nemen. Langs de vloedlijn waren kleine rotsachtige formaties te zien, bij nader toezien bleken het oesterkolonies, van Portugese afkomst, te zijn. Ze werden midden de jaren zestig ingevoerd omdat de Zeeuwse oester te lijden had van een ziekte. Ze voelden zich hier zo goed thuis dat ze zich ongebreideld gingen vermeerderen. Nu is het een plaag, maar sommige kustvogels hebben geleerd dat je aan de lekkere inhoud kan als je ze hoog mee de lucht invoert en ze laat vallen zodat de schelp breekt.

Op weg naar Brouwersdam, onze volgende bestemming, reden we door een waterrijk gebied: Prinsjespolder. Hier waren honderden rot- en brandganzen te bewonderen. Ook de buizerd demonstreerde zijn sierlijke vlucht. Brouwersdam bleek een ander biotoop. De Noordzee lag voor ons. Hier maakten de roodkeelduiker, de ijseend en de middelste zaagbek de dienst uit. Ook alken, zwart-witte duikende zeevogels en eidereenden, volwassen en jonge exemplaren, met een kenmerkende kop en snafvelsilhouet en een zware bouw, lieten zich langs alle kanten bewonderen. Iemand zei: "De bull terriër onder de eenden". Het zijn hier allemaal

brilduiker

soorten van open zee. De winterzon in de rug zorgde ervoor dat de kleuren extra konden waargenomen worden, een waar spektakel!

Verder op zee waren grote groepen zwarte zee-eenden aan een rustpauze toe. Ook een brilzee-eend, een dwaalgast met mooie koptekening, werd opgemerkt. De zon had ondertussen het zuidwesten opgezocht. Het werd tijd om terug de kijkers in te pakken en naar onze laatste halte te rijden.

In de omgeving van Ouwerkerk vonden we de Plompe toren van het vergane dorpje Koudekerke, enkel de toren is overeind gebleven. Van op de toren had je een prachtig vergezicht. Onderaan de toren ligt een gebied met grachten en rechthoekig opgehoogde stukken. Ook hier insijpelen van zilt water. Een tweetal buizerds rustend op weidepaaltjes, verschillende eendensoorten, de wulp, de kluut en zelfs een watersnip kregen we in het vizier.

Na een korte busrit vingen we de laatste wandeling aan op de Oosterscheldedijk. Grote groepen ganzen in de polder, en meeuwen zochten hun rustplaats op voor de nacht. Op drogere stukken een groepje patrijzen, een vogelsoort die bij ons toch wel aan het verdwijnen is. Op een golfbreker waren een grote groep steltlopers verzameld. Er werd onder de echte vogelaars gegokt tussen de zilverplevier en de grutto, beste mensen ik ga hier geen oordeel over vellen. Op deze dijk werden ook enkele merkwaardige planten waargenomen o.a. een soort steenbreek, rendiermos, kleefkruiskruid en mooie soorten korstmossen.

Ondertussen waren we aangekomen op de plaats waar we onze middagpauze hadden gehouden. Het werd een rustig nagenieten van deze mooie dag.

Bedankt Stefan en zoals altijd hadden de thuisblijvers weer eens ongelijk!

verslaggever Albert Taeleman.

Verken de natuur - rugzakjes

Op stap met de "verken-de-natuur rugzakjes" in het Molsbroek.

Om de natuur te ontdekken heb je eigenlijk niet veel hulpmiddelen nodig.

Een gezonde portie interesse en verwondering volstaan meestal om van een wandeling in de natuur een echte belevenis of exploratie te maken.

En toch ... Wanneer je actief in de natuur wil 'snuisteren' en ontdekken is het handig om een aantal specifieke materialen bij je te hebben.

Met de rugzakjes willen we jong en oud een kans geven om de natuur en het landschap actief te ontdekken en te beleven. Of je nu een gezin bent met kinderen, een jeugdvereniging, een seniorenvereniging of een leerkracht : met de verken-de-natuur-rugzakjes kan je zonder voorkennis of voorbereiding aan de slag.

Wat zit er dan allemaal in die rugzakjes? Een map met leuke gevarieerde opdrachten voor een ontdekkingstocht in het Molsbroek, een tekenplank, een lintmeter, een kompas, zoekkaarten, een verrekijker ...

De rugzakjes kan je ontlenen in het Bezoekerscentrum Molsbroek, groepen moeten wel TIJDIG reserveren. Hiervoor kan je terecht op 09/348 30 20 (Tel/Fax).

Er zijn 14 verken-de-natuur-rugzakjes beschikbaar. Er wordt een symbolische bijdrage gevraagd van 1 Euro per rugzak.

c o n t a c t a d r e s s e n

A.B.L.L.O. vzw

Actiecomité ter Beveiliging van het Leefmilieu op de Linkeroever en in het Waasland: Postbus 7, 9100 Sint-Niklaas Secr. Erik Rombaut, Stationsstraat 126, 9170 Sint-Gillis-Waas.

☎ + fax 03/770 71 47

E-mail : erik.rombaut@pi.be

ONS STREVEN vzw

Miliegroep Tielrode :

B. Heymanstraat 92 ,9140

Tielrode. ☎03/771 20 92 of

03/711 04 43

www.onsstreven.be

GROENKOMITEE vzw

Groenstraat 2, 9170 Sint-

Pauwels. ☎03/779 94 57 (J.

van de Voorde)

W.I.L.G. Wij jiveren voor een

Leefbare Gemeente Sint-

Gillis-Waas:Quintelier Marcel,

Doomstraat 49,

9170 Sint-Gillis-Waas

☎03/770 79 67.

DE RAAKLUNN

Vereniging voor kwaliteit van

de leefomgeving te Belsele:

F. De Beleyr, Kleemstraat 89,

9111Belsele. ☎03/722.07.62.

RING-COMITÉ (= Actiecomité Neen aan de Grote Ring)

Gilbert Cant, Perstraat 88,

9120 Haasdonk ☎03/775.19.31

fax 03/296 66 28 E-mail :

ring@pandora.be

DURME vzw

►Afdeling Lokeren-Sinaai -

Moerbeke: Bezoekerscentrum,

Molsbergenstraat, 9160 Lokeren

☎ + fax 09/348 30 20.E-mail

info@vzwdurme.be

http://www.vzwdurme.be

►Afdeling Waasmunster -

Elversele: Freddy Waeter-

school, Smoorstraat 5, 9250

Waasmunster. Tel.052/461145

►Afdeling Zele - Berlare -

Wichelien : Rudy Van Onder-

bergen, Kouterbosstraat 76,

9240 Zele. Tel. 052/448442

e-mail ro1952@hotmail.com

►Afdeling Hamme -

Grembergen : Frans Van

Havermaet, Rijbunder 1, 9220

Hamme, Tel. 052/471893

►Afdeling Klein Sinaai:

Eric Claes, Kloosterstraat 20

9190 Stekene. ☎09/346.93.02.

VE.L.T.

Vereniging voor Ecologische Leef-

en Truifwijze: Herrijgers Guy

De Cauwerstraat 57, 9100 Sint-

Niklaas guy.herrijgers@pi.be

NATUURPUNT

►Waasland NOORD

Jan Dholander, Bergstraat 25,

9170 De Klinge ☎03/770.64.26

E-mail :jan.dholander@pi.be

► Zuid-Waasland

Liliane Verbeke, Cauwerburg 15

9140 Temse, tel. 03/771.17.43

ECOTEST

Milieuvereniging gemeente Temse:

Negenoostraat 3,

9140 Steendorp ☎03/774 22 57

WASE IMKERSBOND :

Willyl Davriese, Drie Lindekens 48,

9120 Beveren-Waas

☎03/755 15 65

C.V.N. Centrum voor natuurbe-

schermingseducatie -regio Waas :

D. De Roose, Schauselhoekstraat

18, 9140 Temse. ☎03/771.49.24

Viendenkring NATUURHUIS

PANNWEEL Paul Maris,

Zandstraat 146, 9120 Haasdonk

☎755.15.85

J.N.M. Jeugdbond voor Natuur-

studie en Milieu-bescherming

►afd. Waasland Brecht De

Meulenaer, Beukenhof 16,

Nieuwkerken brecht.de.meule-

naer@pandora.be

►afd Durmeland, De Brauwer

Heleentje, Driessstraat 105, 9240

Zele, 052/448838

debrauwer_heleentje@pi.be

VOGELBESCHERMING

VLAANDEREN afd. WAAS-

LAND Jan Rodis, Sint-Niklaas.

☎02/521 28 50 (tijdens kanto-

ruren)

HOF TER SAKSEN

Arboretum & groendienst

☎03/775 28 51 Haasdonkkaan

101 , 9120 Beveren

HORTUS TER SAKSEN vzw

August De Boeckstraat 17,

9120 Beveren. ☎03/755.23.26

WERK GROEP MILIEU EN

GEZONDHEID Sint-Niklaas:

Fred De Baere en Kristine De

Leeuw : Drielandenstraat 24,

9100 Sint-Niklaas

☎ en fax : 03/766.12.02